

Auning den 15. maj 2025

Til
Miljø- og fødevareklagenævnet.

Klage.

Dette er en decideret klage over de beslutninger, som Norddjurs Kommune har truffet i sagen.

DN-Norddjurs – Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling i Norddjurs Kommune har på afdelingsbestyrelsesmøde den 11. juni 2025 truffet beslutning om at påklage sagen.

DN-Norddjurs – Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling i Norddjurs Kommune fremsender hermed en klage over:
"Dispensation fra naturbeskyttelseslovens §18 til opstilling af seks lamper på matr.nr. 26 Tøjstrup By, Vejlbj."'

DN-Norddjurs – Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling i Norddjurs Kommune klager hermed over:

- **at** Norddjurs Kommune har meddelt dispensation fra naturbeskyttelseslovens §18 (fortidsmindebeskyttelseslinjen) til seks lamper på matr.nr. 26. Tøjstrup By, Vejlbj.
- **at** Norddjurs Kommune påtænker på en ca. 4,4 kilometer lang sti, at opstille en fire meter høj lampe for hver 44 meter, i alt mellem 100 og 104 stk.
- **at** Norddjurs Kommune vil opsætte seks lamper indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen for to fortidsminder, der er en del af en samlet gruppe på tre, kaldet "Møllebjerg".

Norddjurs Kommune har meddelt dispensation i henhold til naturbeskyttelseslovens § 65, stk.3.

Baggrund for afgørelsen.

Formålet med naturbeskyttelseslovens § 18 er, at sikre fortidsmindernes værdi som landskabselementer. DN-Norddjurs mener, at de omtalte seks gadelamper vil virke forstyrrende i landskabet uanset hvilken farve masterne måtte få.

Bestemmelserne skal ifølge vejledningen om naturbeskyttelsesloven administreres restriktivt. Der meddeles derfor kun dispensation i særlige tilfælde.

DN-Norddjurs mener ikke, at der i forbindelse med opsætning af de omtalte seks gadelamper indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjerne er tale om særlige tilfælde. Der er ikke tale om et projekt, hvor disse seks gadelamper vil have en vigtig afgørende betydning for projektet. Disse seks gadelamper vil ganske enkelt kunne undværes.

Vi finder det i øvrigt meget voldsomt, at kommunen påtænker at opstille i mellem 100 og 104 stk. fire meter høje lamper på den ca. 4,4 km lange strækning mellem Auning og Allingåbro. Heraf påtænker kommunen at opsætte seks lamper indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen. Alle 104 lamper vil kunne undværes.

Den aktuelle dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 18 omhandler alene opsætning af omtalte seks lamper indenfor fortidsmindebeskyttelsesområdet.

Dispensationen omhandler i realiteten ikke opsætning af de øvrige 94 – 98 stk. gadelamper på strækningen fra Auning til Allingåbro.

I DN-Norddjurs har vi dog valgt at kommentere store dele af teksten i dispensationen.

I dispensationen står: *”Formålet med projektet er at opnå større sikkerhed og tryghed, når man færdes alene på stien i mørke. Der er registreret ulykker med stitrafikanter, der er kørt ind i cykelbomme på strækningen.”*

Til dette har vi fra DN-Norddjurs følgende bemærkninger:

Det er meget forkert, når kommunen bruger manglende lovpligtig stibelysning og ulykker på strækningen som argumentation for hele projektet og for en dispensation til opsætning af de 6 gadelamper indenfor fortidsmindebeskyttelsesområdet.

Det er naturligvis meget uheldigt og meget ulykkeligt, at der er registreret ulykker ved cykelbommene, herunder en alvorlig ulykke med dødelig udgang, men én af årsagerne til ulykkerne var måske netop den manglende lovpligtige stibelysning af cykelbommene.

Hvis formålet med projektet alene er at opnå større sikkerhed og tryghed, når enkeltpersoner færdes på stien i mørke, vil vi kunne frygte, at kommunen vil opsætte lysmaster mange andre steder. Vi mener derfor, at det er en meget dårlig begrundelse.

Hvordan har Norddjurs Kommune vurderet behovet for gadelys på stien mellem Auning og Allingåbro?

Er der foretaget trafiktællinger på stien i mørketiden?

Beskyttede arter omfattet af Habitatdirektivet.

I bekendtgørelse nr. 1828 af 16. december 2016 fremgår det, at der ikke må gives tilladelse, dispensation eller godkendelse til projekter, der kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rastepladser i det naturlige udbredelsesområde for dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV.

Norddjurs Kommune har vurderet, at der er flagermus i området.

Landskabelige vurdering.

DN-Norddjurs mener ikke, at seks stk. 4 meter høje lamper vil opleves i visuel sammenhæng med fortidsminderne, uanset hvilke såkaldte dæmpede farver standerne måtte blive udført i.

Og desuden mener vi, at lamperne netop vil fremtone som markante, for området fremmed, teknisk anlæg.

Vi mener derfor også at opstilling af de seks lamper vil få betydning for de landskabelige hensyn, der skal foretages med fortidsmindebeskyttelseslinjen.

DN-Norddjurs mener ikke, at der er det tilstrækkelige grundlag for at meddele dispensation fra Naturbeskyttelseslovens § 18.

Norddjurs Kommune mener, at der er tale om tungtvejende, samfundsmæssige interesser.

Hertil vil vi bemærke:

- at de omtalte problemer med trafiksikkerheden alene skyldes kommunens manglende lovpligtige belysning af stibommene.
- at den omtalte manglende tryghed på stien ikke begrunder en dispensation. Der er mange andre steder, hvor man må færdes i mørke.

Derudover stiller vi spørgsmål ved, hvor mange mennesker der færdes på stien i mørketiden. Vi har efterlyst trafiktællinger. Vi mener bestemt ikke, at et begrænset antal trafikanter på stien i mørketiden kan betragtes som værende tungtvejende, samfundsmæssige interesser.

Norddjurs kommunes belysningsplan.

Norddjurs Kommune har en belysningsplan fra 2024, vedtaget af Kommunalbestyrelsen den 10. oktober 2023.

I belysningsplanen under fremtidig belysning står blandt andet:

”Håndbog for vejbelysning indeholder bindende bestemmelser og anbefalinger.

Cirkulære om etablering af dobbeltrettet cykelstier Cirkulære nr. 95 af 06/06/1984:

- Bomme ved afslutning af cykelstier skal være belyst ”

I DN-Norddjurs stiller vi os uforstående overfor kommunen, når man har en belysningsplan, som man ikke følger eller respekterer.

Sagen har senest været behandlet af Miljø- og Teknikudvalget på møde den 28. april 2025.

DN-Norddjurs har følgende bemærkninger og kommentarer til referatet fra dette møde:

Det fremgår af sagen, at der den 6. februar 2025 blev afholdt et informationsmøde om belysningsprojektet for de lodsejere, der har grund op til banestien. Nogle mødedeltagere mente, at der ikke skulle lys på banestien, da det ville skæmme landskabet og genere naturen. Andre mødedeltagere mente, at projektet ville komme til at genere deres udsigt, og de ønskede derfor opsætning af pullertbelysning.

Herefter må vi konkludere, at de omtalte lodsejere har været til informationsmøde, men deres ønsker er indtil videre hverken blevet respekteret eller efterkommet.

Under afsnittet ”Lovgrundlag” i referatet fra Miljø- og Teknikudvalgets møde den 28. april 2025 står:

”Jf. cirkulære om dobbeltrettede cykelstier er der krav om at stibomme ved afslutning af dobbeltrettede cykelstier skal være belyst, hvilket belysningsprojektet vil indfri.”

Spørgsmål: Hvorfor har Norddjurs Kommune ikke etableret den lovpligtige belysning over stibommene ved anlæg af disse?

Måske kunne en ulykke ved påkørsel af en cykelbom have været undgået.

I Vejdirektoratets retningslinjer står:

"Stibomme ved afslutning eller udmunding af stier skal altid belyses jf. "Cirkulære om etablering af dobbeltrettede cykelstier langs vej", CIR nr. 95 af 6. juli 1984. Der skal anvendes minimum belysningsklasse E2 så forhindringen fremstår tydeligt for de kørende bløde trafikanter."

DN-Norrdjurs vil her bemærke, at opsætning af mellem 100 og 104 stk. lamper på strækningen ikke vil løse problemet med belysning af stibommene medmindre der opsættes en gadelampe eller anden form for belysning netop ved stibommene. Opsætning af 6 gadelamper indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjerne vil heller ikke skabe nogen sikkerhed ved stibommene, medmindre der også skal opsættes stibomme indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjerne, hvilket vi ikke mener er tilfældet.

Dog ser vi fra DN-Norrdjurs det som et positivt tiltag, at kommunen nu endelig ønsker at opsætte den lovpligtige belysning ved stibommene i Auning.

Naturbeskyttelseslovens § 29 a:

Kommunen skriver at der ikke vil ske en myndighedsbehandling af det samlede bylysningsprojekt. En egentlig myndighedsvurdering af bilag IV arter i hele projektet sker således ikke.

Der er således tale om en projektvurdering og ikke myndighedsvurdering.

I forhold til det aktuelle projekt har forvaltningen afklaret at Norrdjurs Kommune kun skal træffe afgørelse jf. Naturbeskyttelseslovens § 18 om fortidsmindebeskyttelseslinjen, og det er kun på en mindre del af hele projektets tracé. Vurdering af bilag IV arter og dispensationens påvirkning af arterne vedrører således ikke hele strækningen. Der træffes ikke andre afgørelser i relation til belysningsprojektet, hvorfor Norrdjurs Kommunes naturmyndighed ikke har anledning til at vurdere hele projektets påvirkning af bilag IV arterne.

Som lodsejer har Norrdjurs Kommune pligt til at forholde sig til naturbeskyttelseslovens § 29 a, hvilket er grundlaget for notatet/udtalelsen - der tilrettelægger projektet således at der ikke sker skade på flagermus, langs hele projektets strækning.

Det fremgår af dagsordenspunktet, at forvaltningen på baggrund af en henvendelse har besluttet at igangsætte en intern undersøgelse for at afklare projektets indvirkning på landskab, natur og dyreliv i området.

Vi efterlyser resultatet af denne undersøgelse, da vi går ud fra, at der ikke er tale om:

"Notat vedr. projekt med belysning af Banestien Auning – Allingåbro og vurdering af påvirkning på flagermus, jf. NNBL § 29a."

Det fremgår også af dagsordenspunktet, at man har valgt at anvende rødtligt lys med en lavere bølgelængde på relevante områder af Banestien. Har kommunen registreret og valgt disse relevante områder, og befinder disse relevante områder sig indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen?

I øvrigt er det ikke et bæredygtigt projekt med hensyn til øget elforbrug og ressourceforbrug.

Vi finder det uheldigt, at Norrdjurs Kommune har dispenseret fra national lovgivning og set bort fra kommunens egen belysningsplan.

Vi påklager derfor hermed sagen om opsætning af seks gadelamper indenfor fortidsmindebeskyttelseslinjen.

På bestyrelsens vegne
med venlig hilsen

Arne Holm-Hansen
Formand for DN Norrdjurs

Jette Mouritzen
Næstformand